

ПРОЕКТ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ» ТА ДОСВІД ПРАВОТВОРЧОСТІ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Сачок М., студентка гр. Юм – 72

Відомо, що в Україні немає чіткого законодавчого врегулювання питання захисту персональних даних. Це пояснюється тим, що ніяк не може вступити в дію законопроект «Про захист персональних даних» з низки причин. Саме тому, для кращого і ширшого розуміння даного питання необхідно звернутися до закону Російської Федерації «О персональних данных» від 27 липня 2006 року і порівняти положення двох законів, щоб зрозуміти чому досі на Україні питання захисту персональних даних особи є нерегульованим на достатньому рівні.

Слід зазначити, що відповідно до ст. 2 законопроекту "Про захист персональних даних" (який на сьогоднішній день був останньою спробою комплексного врегулювання питання збирання та обігу персональних даних), персональні дані – відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути ідентифікована. Ідентифікованою вважається будь-яка фізична особа, чия особистість може визначатися прямо або побічно, зокрема, через ідентифікаційний номер або через кілька специфічних елементів фізичного, фізіологічного, психічного, економічного, культурного або соціального ототожнення. Під відомостями слід розуміти інформацію, що має достовірний характер. Це важливо, перш за все, з погляду належних умов роботи з персональними даними й засобами захисту людини від збору, обробки, реєстрації, нагромадження, зберігання й поширення про нього випадкових, у тому числі, і анонімних відомостей. Варто звернути увагу на рекомендацію Ради Європи що відзначає, що особа не повинна розглядатися як така яку ідентифікують, якщо ідентифікація вимагає непомірних витрат часу, коштів і цінностей.

Щодо Федерального закону (ФЗ) Російської Федерації "О персональных данных", то під сферу дії цього нормативного акту підпадають всі юридичні та фізичні особи, в яких знаходяться приватні відомості інших осіб. Цей закон вимагає, щоб кожна організація, яка володіє персональними даними своїх співробітників, клієнтів та партнерів, забезпечила конфіденційність цієї інформації. На нашу думку, це є важливим положенням, так як право на нерозголошення конфіденційної інформації про особу є невід'ємним і потребує чіткого правового забезпечення. Крім того, слід наголосити, що дія норм проекту закону України «Про захист персональних даних» поширювалася б на відносини, пов'язані з захистом персональних даних при їх обробці. Відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону, його дія не поширюється на діяльність зі створення баз персональних даних фізичною особою виключно для професійних особистих чи побутових потреб. У свою чергу, у ФЗ "О персональных данных", який включає й це положення, зазначаються й інші відносини, дія закону на які не поширюється. Так, зокрема, це відносини, які

виникають при організації зберігання, комплектування, обліку і використання документів Архівного фонду Російської Федерації, які містять персональні дані та інших архівних документів у відповідності до законодавства про справу в Російській Федерації, тощо.

У проекті Закону персональні дані віднесені до категорії інформації з обмеженим доступом. У ст. 5 законопроекту зазначається, що персональні дані, крім знеособлених персональних даних, за режимом доступу є інформацією з обмеженим доступом. Законом може бути заборонено віднесення персональних даних певних категорій громадян чи їх вичерпного переліку до інформації з обмеженим доступом. Персональні дані фізичної особи, яка претендує зайняти чи займає виборну посаду або посаду державного службовця першої категорії, не відносяться до інформації з обмеженим доступом, за винятком інформації, яка визначена такою відповідно до закону. На відміну від українського законопроекту ФЗ містить положення про принципи обробки персональних даних, що, на нашу думку, є необхідним для нормативного врегулювання відносин у сфері захисту персональних даних, адже будь-які відносини регулюються на основі загальних ідей та засад. В законі Російської Федерації і в проекті закону України "Про захист персональних даних" зазначається, що обробка персональних даних здійснюється за згодою суб'єкта персональних даних. Але, при цьому слід враховувати обмеження, зазначені в законодавстві, коли згода на обробку персональних даних не є обов'язковою (в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини).

Слід також зазначити, що в обох аналізованих документах, йде мова про заборону обробки персональних даних про расове або етнічне походження, політичні погляди, релігійні або філософські переконання, членство у політичних партіях та професійних спілках, а також даних, що стосуються здоров'я чи статевого життя. До того ж, у ч. 2 ст.7 законопроекту зазначається, що ці вимоги не застосовуються якщо обробка персональних даних: здійснюється за умови надання суб'єктом персональних даних однозначної згоди на обробку таких даних; тощо.

Необхідно також підкреслити те, що ФЗ містить поняття, які не розкриваються у законопроекті. Наприклад, "біометричні персональні дані".

Попередній аналіз стану законодавства з питань персональних даних показує, що для повноцінного функціонування інституту захисту персональних даних в Україні необхідно прийняти відповідні нормативно-правові акти, враховуючи зарубіжний досвід.

Наук. керівник – Пономаренко К.І., викладач кафедри права